

NOWE REGULACJE DOTYCZĄCE GAZÓW CIEPLARNIANYCH

Adam Erechemla

Szeroki zakres działań Unii Europejskiej, dążących do realizacji postanowień protokołu z Kioto, szczególnie widoczny jest w sferze tworzenia prawa. Od

Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu i wspólnej realizacji wynikających z niego zobowiązań,¹ weszły w życie dyrektywy dotyczące ustanowienia systemu handlu emisjami, wspierania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wspierania biopaliw, charakterystyki energetycznej budynków, wspierania kogeneracji i ekoprojektu energetycznego.

W Dzienniku Urzędowym L 161 z 14 czerwca 2006 r. opublikowane zostały dwa akty mające związek z zapobieganiem zmianom klimatu:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 842/2006/WE z 17 maja 2006 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady

2006/40/WE z 17 maja 2006 r. dotycząca emisji z systemów klimatyzacji w pojazdach silnikowych oraz zmie-

niająca Dyrektywę Rady 70/156/EWG.

Pierwotnie treści zawarte w rozporządzeniu i dyrektywie znajdowały się w jednej propozycji Komisji, dotyczącej rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych (f-gazów). Cele wniosku, przedstawionego przez Komisję, dotyczyły wprowadzenia opłacalnych środków służących redukcji emisji fluorowanych gazów cieplarnianych (szczególnie o wysokich współczynnikach ocieplenia globalnego) oraz harmonizacji ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i użytkowaniu gazów fluorowanych w układach klimatyzacyjnych pojazdów.

Rada podzieliła jednak propozycję na dwa akty: dyrektywę dotyczącą urządzeń klimatyzacyjnych, opartą na Dyrektywie Ramowej 70/156/EWG w sprawie homologacji pojazdów² oraz rozporządzenie dotyczące stacjonarnych zastosowań niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych. Ustalenia ostatecznej treści rozporządzenia dokonał komitet pojednawczy, ponieważ Rada nie przyjęła wszystkich poprawek Parlamentu.

Foto: Jacek Zyśk

czasu decyzji Rady 2002/358/WE z 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej zatwierdzenia przez Wspólnotę Europejską Protokołu z Kioto do

Rozporządzenie ma zastosowanie do gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku I:

- heksafluorku siarki o współczynniku ocieplenia globalnego (GWP)³ 22 200,
- wodorofluorowęglowodorów: 17 związków, GWP od 97 do 12 000,
- perfluorowęglowodorów: 7 związków, GWP od 5700 do 11 900.

Rozporządzenie zobowiązuje operatorów urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych i pomp ciepła, w tym ich obiegów oraz systemów ppoż. do zapobiegania wyciekom gazów i szybkiej naprawy wycieków. Wykorzystane muszą być przy tym wszystkie technicznie dostępne środki, nie powodujące powstania nadmiernej wysokiej kosztów. Kontrola pod względem wycieków, wymienionych zastosowań, odbywa się z częstością zależną od ilości wykorzystanych gazów fluorowanych. Przy wykorzystaniu trzech i więcej kilogramów – kontrola przynajmniej raz na rok, trzydziestu i więcej kilogramów – przynajmniej raz na pół roku i trzystu lub więcej kilogramów – raz na trzy miesiące. Przy wykorzystaniu 300 lub więcej kg gazów instalowany jest system kontroli wycieków, kontrolowany, co najmniej raz na dwanaście miesięcy. Kontrola odbywa się z zastosowaniem pośrednich lub bezpośrednich metod pomiarowych. Wyłączone z kontroli są urządzenia z systemami hermetycznie zamkniętymi, oznakowanymi i zawierającymi mniej niż 6 kg gazów. Standardowe wymagania dla kontroli ustali do 4 lipca 2007 r. Komisja. Dla wymienionych

zastosowań prowadzona jest dokumentacja.

Podczas serwisowania i konserwacji oraz przed końcowym unieszkodliwieniem dokonany musi być odzysk fluorowanych gazów cieplarnianych z:

- obiegów chłodzenia urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych i pomp ciepła,
- urządzeń zawierających rozpuszczalniki na bazie fluorowanych gazów cieplarnianych,
- systemów ppoż. i gaśnic,
- rozdzielnic wysokiego napięcia.

Odzyskane gazy mają być zniszczone, zregenerowane lub użyte do recyklingu. Odzysku dokonuje wykwalifikowany personel. Dla przedsiębiorstw i personelu do 4 lipca 2007 r. będą ustanowione wymagania wzajemnego uznawania programów szkoleń i certyfikacji, na których podstawie, państwa do 4 lipca 2008 r. ustalą lub dostosują wymagania dla szkoleń i certyfikacji.

Od 2008 r. corocznie, w terminie do końca pierwszego kwartału, producenci, importerzy i eksporterzy, wprowadzający do obrotu więcej niż 1 tonę fluorowanego gazu cieplarnianego, przekazują właściwemu organowi państwa i Komisji sprawozdania. Celem sprawozdań jest uzyskanie danych o emisji.

Rozporządzenie wprowadza też obowiązek etykietowania produktów i urządzeń.

W odniesieniu do heksafluorku siarki wprowadzono od 4 lipca 2007 r. zakaz stosowania tego gazu lub jego preparatów do napełniania opon pojazdów, a od 1 stycznia 2008 r. zakaz stosowa-

nia w procesie odlewania magnezu, z wyjątkiem przypadków, gdy roczna ilość stosowanego gazu nie przekracza 850 kg.

Załącznik II do rozporządzenia to wykaz gazów oraz zawierających je produktów i urządzeń, których wprowadzanie do obrotu będzie zakazane (m.in. od 4 lipca 2007 r. nie można wprowadzać do obrotu zawierających f-gazy):

- pojemników nie nadających się do ponownego napełniania,
- okien domowych (innych okien od 4 lipca 2008 r.),
- opon.

Już od 4 lipca 2006 r. fluorowanych gazów cieplarnianych nie może zawierać obuwie.

Komisja ma obowiązek publikacji wyników przeglądów dotyczących ograniczania emisji lub zastępowania fluorowanych gazów cieplarnianych.

Państwa członkowskie ustanawiają skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje za nieprzestrzeganie przepisów rozporządzenia. Akt ma generalnie zastosowanie od 4 lipca 2007 r.

Dyrektywa 2006/40/WE wpisuje się w unijną koncepcję „czystych samochodów”. Ma ona zastosowanie do niektórych pojazdów wymienionych w załączniku II do Dyrektywy Rady 70/156/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do homologacji typu pojazdów silnikowych i ich przyczep.⁴ Akt określa wymogi dla homologacji typu WE lub homologacji krajowej typu pojazdów w odniesieniu do emisji z systemów klimatyzacji i ich bezpiecznego działania. Za-

➔ wiera również przepisy dotyczące modernizowania i ponownego napełniania tych systemów. Państwa powinny zapewnić przekazywanie przez producentów informacji dotyczących czynnika chłodniczego wykorzystywanego w systemie klimatyzacji nowych samochodów.

Do 4 lipca 2007 r. Komisja przyjmie w celu umożliwienia państwom członkowskim homologacji typu, w odniesieniu do emisji z systemów klimatyzacji, odpowiednie przepisy administracyjne i zharmonizowany test wykrywania wycieków w celu zmierzenia wskaźnika wycieku z systemów klimatyzacyjnych fluorowanych gazów cieplarnianych

o współczynniku globalnego ocieplenia większym niż 150.

Po 1 stycznia 2011 r. nie będzie można instalować w pojazdach systemów z gazami o GWP wyższym niż 150. Od 1 stycznia 2017 r. nie będzie można modernizować pojazdów z zastosowaniem takich systemów. Dyrektywa za modernizowanie uznaje zainstalowanie systemu klimatyzacji po jego rejestracji. Sprawozdanie w sprawie przepisów Wspólnoty dotyczących ograniczenia emisji Komisja publikuje do 4 lipca 2011 r.

Przepisy wykonawcze i administracyjne, konieczne do realizacji dyrektywy, państwa członkowskie muszą przyjąć do 4 stycznia 2008 r.

Komisja oczekuje, że wdrożenie przepisów rozporządzenia i dyrektywy spowoduje redukcję przewidywanego poziomu emisji gazów fluorowanych o około 23 mln ton równoważnika do 2010 r. oraz jeszcze większe redukcje po tym terminie.

Adam Erechemla

---

¹ Dz.U. L 130 z 15.05.2002 r.

² Dz.U. L 42 z 23.02.1970 r.

³ GWP oznacza wskaźnik porównujący siłę oddziaływania fluorowanego gazu cieplarnianego do siły oddziaływania dwutlenku węgla.

⁴ Dz.U. L 42 z 23.02.1970 r.